

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**Ομιλία της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
Δρος Αθηνάς Μιχαηλίδου
στο Παγκόσμιο Ετήσιο Συνέδριο Κυπρίων Διασποράς
«Η Λειτουργία των Σχολείων μας στα Κατεχόμενα»**

**Τετάρτη, 27 Αυγούστου 2025, ώρα 12:00
Αίθουσα Τελετών Πανεπιστημίου Κύπρου**

Με αισθήματα βαθιάς συγκίνησης και χαράς βρίσκομαι σήμερα ανάμεσά σας για να χαιρετίσω το Παγκόσμιο Ετήσιο Συνέδριο Κυπρίων Διασποράς. Σας καλωσορίζω με τη σειρά μου στην ιδιαίτερη σας πατρίδα και σας ευχαριστώ που μου δίδετε την ευκαιρία να τοποθετηθώ, όπως και άλλοι συνάδελφοι μου Υπουργοί, επί θεμάτων που άπτονται του χαρτοφυλακίου του Υπουργείου μου.

Η αγάπη σας και η αφοσίωση που επιδεικνύετε για την Κύπρο μας είναι για όλους εμάς ξεχωριστής σημασίας. Το πολυσχιδές έργο που επιτελείτε, η ανιδιοτελής προσφορά και η ποικιλότροπη στήριξη που παρέχετε στην πατρίδα μας, είναι ιδιαίτερα επωφελείς για την αναπτυξιακή της πορείας. Επιπλέον, η συμβολή σας τόσο στις προσπάθειες που καταβάλλουμε για την επίτευξη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του κυπριακού ζητήματος, όσο και στην ανάπτυξη διακρατικών σχέσεων μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των χωρών στις οποίες διαβείτε και δραστηριοποιείστε, αποτελεί για εμάς πηγή δύναμης.

Ως Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας διατηρούμε διαχρονικά μία άριστη σχέση επικοινωνίας και συνεργασίας, για την οποία σας είμαι προσωπικά ευγνώμων. Η Παιδεία μας, η ελληνική παιδεία, αποτελεί τον θεματοφύλακα της γλώσσας, των ελληνοχριστιανικών ιδεωδών, της ταυτότητας, της ιστορίας και του πολιτισμού μας. Στο πλαίσιο αυτό, μέσα από την εκπαίδευση της ομογένειας, μαζί με τη διαπαιδαγώγηση και ολοκληρωμένη διαμόρφωση των χαρακτήρων των παιδιών μας, κρατάμε ζωντανό τον ελληνισμό και την εθνική μας συνείδηση στο εξωτερικό.

Αναγνωρίζοντας τη μεγάλη και καθοριστική σας προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή, στηρίζουμε δράσεις που αναλαμβάνετε και ικανοποιούμε αιτήματα που θέτετε ενώπιον μας, με στόχο την εξυπηρέτηση των ιδιαίτερων αναγκών της ομογένειας. Συγκεκριμένα, ενισχύουμε ποικιλοτρόπως τα σχολεία μας στο Ηνωμένο Βασίλειο στα οποία τα παιδιά σας και δικά μας παιδιά, η νέα γενιά αποδήμων, έχει την ευκαιρία να μετάσχει της ελληνικής παιδείας, να διδαχθεί την ελληνική γλώσσα, την ελληνική ιστορία και να μελετήσει τον ελληνικό πολιτισμό.

Είναι μάλιστα ιδιαίτερη η χαρά μας, αφού σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, η παροικιακή μας εκπαίδευση ταυτίζεται με μία συνεχή ανοδική πορεία. Επιτρέψτε μου, να επαινέσω την εκπαιδευτική κοινότητα για τα σημαντικά βήματα και τις επιτυχίες που σημειώνονται κάθε χρόνο στα εν λόγω σχολεία. Οι εκπαιδευτικοί υπηρετούν την αποστολή τους και τα παιδιά με πηγαία αγάπη και αφοσίωση. Αξίζει

μάλιστα να σημειώσω, ότι υιοθετούν σύγχρονες μεθοδολογίες, συμμετέχουν με ιδιαίτερη προθυμία σε επιμορφωτικές συναντήσεις που διοργανώνει το Υπουργείο και αξιοποιούν πλήρως το εκπαιδευτικό υποστηρικτικό υλικό που αποστέλλεται στα σχολεία από Υπηρεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Θέλω στο σημείο αυτό να υπογραμμίσω ότι η Κυπριακή Πολιτεία θα συνεχίσει να συμπαραστέκεται ενεργά στις προσπάθειες της ομογένειας, με στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση της παροικιακής εκπαίδευσης και την καλύτερη αντιμετώπιση των πολλών και ποικίλων προκλήσεων που αναφύονται καθημερινά. Προκλήσεις που αποτελούν ευκαιρίες για συστράτευση δυνάμεων και συλλογικότητα ενεργειών για την πρόοδο και την προκοπή της νέας γενιάς, η οποία αποτελεί την καλύτερη και σπουδαιότερη μας επένδυση, όσον αφορά το μέλλον του ελληνισμού.

Αναγνωρίζοντας την ευθύνη μας αυτή, τα θέματα παιδείας έχουν τεθεί από την έναρξη της παρούσας διακυβέρνησης, στο επίκεντρο της κυβερνητικής πολιτικής. Έχουμε θέσει υψηλούς στόχους, οι οποίοι υλοποιούνται με συστηματικότητα και συνέπεια τα τελευταία δύο και πλέον χρόνια μέσα από μια σειρά μεταρρυθμίσεων.

Σε συνέχεια τη Στρατηγικής της Κυβέρνησης για τον επαναπατρισμό ταλέντου και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας MindinCyprus η οποία έχει ήδη ανακοινωθεί, ενημερώνω την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για παροχή δωρεάν μαθημάτων για εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, όχι μόνο για μαθητές αλλά και για τους συμβίους τους, (ΚΙΕ και Επιμορφωτικά) και επίσης την αναθεώρηση του κριτηρίου επιλεξιμότητας, αντί για 10 χρόνια παραμονής στο εξωτερικό να απαιτούνται 7 χρόνια, για να δικαιούνται κάλυψη χορηγίας για φοίτηση παιδιών σε ιδιωτικά σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η χορηγία αυξάνεται από 768ευρώ σε 1000 ευρώ.

Επίκεντρο των πολιτικών μας η δημιουργία ενός σύγχρονου, δημοκρατικού και συμπεριληπτικού σχολείου. Γνωρίζω καλά την έγνοια και το ενδιαφέρον σας, όσον αφορά την εύρυθμη λειτουργία των σχολείων μας στα κατεχόμενα, καθώς επίσης την επιθυμία σας να ενημερωθείτε εκτενώς για τις ενέργειές μας προς την κατεύθυνση αυτή. Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η δική σας έγνοια είναι και δική μας. Στο πλαίσιο αυτό, επιδεικνύουμε ιδιαίτερη μέριμνα για τη στήριξη και την ενδυνάμωση της μαθητικής κοινότητας και των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στα εν λόγω σχολεία μας. Κύριο μέλημά μας είναι η εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών που βελτιώνουν τα μαθησιακά αποτελέσματα και την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα κατεχόμενα σχολεία μας, του Ριζοκαρπάσου και του Κορμακίτη.

Εκτός από τη προσπάθεια να εκσυγχρονίσουμε το σχολείο με τη στροφή στις δεξιότητες αντί στη στεγνή γνώση, σε επίπεδο διεθνοποίησης Ανώτερης Εκπαίδευσης, καταφέραμε να δώσουμε, με τη βοήθεια της Βουλής τη δυνατότητα και στα δημόσια πανεπιστήμια μας να προσφέρουν ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα. Ήδη, προσφέρουν μεταπτυχιακά.

Πρέπει να αναφέρω ότι τη σχολική χρονιά 2004-2005, μετά από συνεχείς και επίμονες προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας και παρά τα ισχυρά εμπόδια που προέβαλλαν συστηματικά οι κατοχικές αρχές, επαναλειτούργησε, για πρώτη φορά μετά την τουρκική εισβολή του 1974 το Εξατάξιο Γυμνάσιο

Ριζοκαρπάσου. Προς το τέλος της ίδιας χρονιάς επαναλειτούργησε το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο. Το Δημοτικό Σχολείο Κορμακίτη, επαναλειτούργησε τη σχολική χρονιά 2023-2024, στον χώρο του Κέντρου Συνεργασίας Κορμακίτη, και το νηπιαγωγείο λειτουργεί από φέτος. Σημειώνεται ότι τη σχολική χρονιά 2024-2025 φοιτούσαν στο Νηπιαγωγείο Ριζοκαρπάσου 12 παιδιά, στο Δημοτικό Σχολείο Ριζοκαρπάσου 18 παιδιά και στο εξατάξιο Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου 15 παιδιά. Ταυτόχρονα, στο Δημοτικό Σχολείο Κορμακίτη φοιτούσε ένα παιδί, ενώ στο νηπιαγωγείο άλλα δύο.

Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, επιδεικνύοντας τον μέγιστο βαθμό ευαισθησίας και ετοιμότητας, έχει αναλάβει έκτοτε την ηθική υποχρέωση και υψηλή ευθύνη να στηρίξει με κάθε δυνατό μέσο τους εγκλωβισμένους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς και να διασφαλίσει, κατά το δυνατό, τη λειτουργία των κατεχόμενων σχολείων μας.

Η παροχή γενικής παιδείας, γνώσεων και δεξιοτήτων, η δημιουργία δημοκρατικά σκεπτόμενων πολιτών, οπλισμένων με ψυχική ανθεκτικότητα, ικανών να επιβιώσουν στις δύσκολες συνθήκες της κατοχής, αποτελούν βασικούς μας στόχους. Οι προϋποθέσεις που τίθενται για τη λειτουργία των κατεχόμενων σχολείων, δεν διαφέρουν από τα υπόλοιπα δημόσια σχολεία. Στα κατεχόμενα σχολεία μας εφαρμόζονται τα αναλυτικά και τα ωρολόγια προγράμματα που ισχύουν στην προδημοτική, δημοτική και μέση εκπαίδευση. Τα παιδιά αξιολογούνται στην βάση των ίδιων πρακτικών που ισχύουν στις ελεύθερες περιοχές. Στο ίδιο πλαίσιο, μαζί με το Γραφείο του Επικεφαλής Ανθρωπιστικών Θεμάτων, Αγνοουμένων και Εγκλωβισμένων, τα τελευταία δύο χρόνια στηρίζουμε οικονομικά ολιγοήμερες εκπαιδευτικές εκδρομές που πραγματοποιούν οι μαθητές και μαθήτριες του Γυμνασίου Ριζοκαρπάσου σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου και τον Σύνδεσμο Γονέων. Απώτερος σκοπός είναι να δώσουμε την ευκαιρία στα παιδιά να ταξιδέψουν, να αποκτήσουν εμπειρίες και ερεθίσματα.

Επιπλέον, η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας στελεχώνει τα κατεχόμενα σχολεία μας με εκπαιδευτικούς που πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα, όπως αυτά προβλέπονται στα υφιστάμενα σχέδια υπηρεσίας. Πρέπει σε αυτό το σημείο να τονιστεί ότι σύμφωνα με ειδική νομοθεσία που βρίσκεται σε ισχύ, διορίζονται κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί λειτουργοί που ανήκουν στην κατηγορία των εγκλωβισμένων στη βάση διαβαθμισμένων κριτηρίων. Σημειώνω επίσης, ότι μετά την ολοκλήρωση της φοίτησής τους οι εγκλωβισμένοι μαθητές και μαθήτριες έχουν τη δυνατότητα να σπουδάσουν στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, χωρίς να παρακαθίσουν στις Παγκύπριες Εξετάσεις Πρόσβασης. Συγκεκριμένα, η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κύπρου αναγνωρίζοντας τον αγώνα επιβίωσης των οικογενειών που παραμένουν στο Ριζοκάρπασο μαζί με τα παιδιά τους, ενέκρινε την εισαγωγή των παιδιών που φοιτούν τουλάχιστον στις τρεις τελευταίες τάξεις τους στο Γυμνάσιο Ριζοκαρπάσου, σε ένα από τα προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου, στη βάση καθορισμένων προϋποθέσεων.

Κυρίες και κύριοι,

Παρά τις επιστάμενες μας προσπάθειες ως Υπουργείο και Πολιτεία για να διαφυλάσσουμε με κάθε τρόπο το αναφαίρετο, ιερό δικαίωμα των παιδιών μας στην παιδεία τη μαθησιακή και κοινωνική πρόοδο, παρέχοντάς τους κάθε δυνατή στήριξη, θα πρέπει να λεχθεί ότι τα κατεχόμενα σχολεία μας λειτουργούν σε ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Δεν θα αναφερθώ διεξοδικά στις πολυάριθμες και απαράδεκτες

προκλήσεις που τέθηκαν όλα αυτά τα χρόνια και τις οποίες αντιμετωπίσαμε, ως Κυπριακή Δημοκρατία με τη συμβολή της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο.

Είναι καλά γνωστό άλλωστε, ότι η λειτουργία των σχολείων μας στα κατεχόμενα κατέστη εφικτή μόνο μετά την απόφαση του ΕΔΑΔ που διαπίστωσε την παραβίαση των δικαιωμάτων στην εκπαίδευση, ανάμεσα σε άλλες καταπιέσεις.

Ωστόσο, η πάγια καταπιεστική τακτική που, ανάμεσα σε άλλα, αφορά την παρεμπόδιση της έγκαιρης στελέχωσης των σχολείων, τη λογοκρισία και την απαγόρευση αποστολής των εγχειριδίων, της συνεχή επιτήρηση της καθημερινότητας της μαθητικής και εκπαιδευτικής κοινότητας, καταδεικνύει πως οι κατοχικές αρχές, εξακολουθούν να επιμένουν να παρεμποδίζουν συστηματικά την ομαλή λειτουργία των σχολείων, να δυσχεραίνουν τη μαθησιακή διαδικασία και να παραβιάζουν το θεμελιώδες δικαίωμα της πρόσβασης στην εκπαίδευση για τα εγκλωβισμένα παιδιά. Είναι ενδεικτική της πρόθεσης εξαναγκασμού των εγκλωβισμένων μας να εγκαταλείψουν τις εστίες τους.

Εκείνο που θέλω να σας διαβεβαιώσω είναι ότι, όπως ακριβώς και το χρέος που έχουμε θα συνεχίσουμε να μαχόμαστε, προκειμένου τα παιδιά μας στις κατεχόμενες περιοχές να μπορούν να απολαμβάνουν το αναφαίρετο δικαίωμά τους στην παιδεία, την κατάκτηση της μητρικής τους γλώσσας και τη γνώση.

Στους εγκλωβισμένους μας, άλλωστε, στους θεματοφύλακες των κατεχόμενων μας εδαφών και της εθνικής μας ταυτότητας, οφείλουμε την πιο ισχυρή ελπίδα μας για τις επιστροφή και την απελευθέρωση της πατρίδας μας. Η δική τους αντοχή και αντίσταση στις όποιες αντιξοότητες, περιορισμούς και δυσχέρειες, γίνονται πρόσταγμα εγρήγορσης.

Στη ακαταπόνητη αυτή μας προσπάθεια, να ενδυναμώσουμε και να ενισχύσουμε τον απαιτητικό τους αγώνα σας θέλουμε σύμμαχους. Όπως ανέφερα και προηγουμένως, η δική σας αρωγή υπήρξε διαχρονικά καθοριστικής σημασίας για τη διεθνοποίηση του εθνικού μας προβλήματος.

Στο ίδιο πλαίσιο, η δική σας συμπαράσταση και παρεμβάσεις, με την εντατικοποίηση της προβολής του ζητήματος στο διεθνές προσκήνιο, είναι πολύτιμες για την προάσπιση και διασφάλιση των δικαιωμάτων των εγκλωβισμένων παιδιών στην εκπαίδευση και την επιβίωσή τους ως εγκλωβισμένων.

Αγαπητοί και αγαπητές σύνεδροι,

Κλείνοντας, θέλω να σας ευχαριστήσω ξανά για την ευκαιρία που μου δώσατε να τοποθετηθώ με δική μου παρέμβαση στο Συνεδριό σας, και να αναπτύξω το όραμά μου για την παιδεία του τόπου μας και τις προσπάθειες διαφύλαξης των σχολείων μας και της εκπαίδευσης στα κατεχόμενα μας μέρη.

Εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου σας. Παραμένω, μαζί με τους συνεργάτες μου, πάντοτε στη διάθεσή σας για να συζητήσουμε και να προγραμματίσουμε δράσεις που θα ενισχύσουν και θα στηρίξουν τον απανταχού απόδημο Ελληνισμό.